

הרייטינג של הזיקנה נוסק

כחלון משיק תוכנית סיעוד חדשה; התעשיינים והמעסיקים יפתחו את הארנק כדי להגדיל את קצבאות הזיקנה. שתי מסיבות

27.11.2017

[נורית וורגפט](#)

חברה שאביה סיעודי במצב קשה, הפכה והפכה בעמודי העיתונים הכלכליים בחיפוש אחר בשורה כלשהי [בתוכנית הסיעוד החדשה של שר האוצר](#). הגדלת קצבת הסיעוד ל-5,000 שקלים? לה זה לא רלוונטי מפני שהכנסותיו של אביה נחשבות גבוהות ומזכות אותו רק במחצית הסכום בכל מקרה. ביקורי בית קבועים של אחות ורופא באמצעות קופות החולים? בדיחה עצובה: "גם עכשיו אבי זכאי לאשפוז בית לפי חוק, אבל זה לא עוזר לו לקבל את זה. וכשאני מבקשת בקופת החולים שיבואו להחליף לו קטטר, אומרים לי 'תקחי אותו למיון, לנו אין כוח אדם.'"

יו"ר האגודה הישראלית לגרונטולוגיה, פרופ' יצחק בריק, סבור שיש לבטל בהזדמנות הזאת את מגבלת ההכנסה הגבוהה (10,000 שקלים) שמעליה מקבלים רק מחצית הסכום: "התקרה אינה גבוהה, וזה פוגע במעמד הבינוני פלוס. הדרישה היתה לביטוח סיעודי אוניברסלי, ואת זה לא עשו. לא התייחסו בכלל לתקרה, ולביטוחים הקבוצתיים נתנו פתרונות חלקיים שמשאירים הרבה בחוץ."

לדברי פרופ' בריק, "נעשו כאן דברים טובים וחשובים, ועל זה צריך לברך". ואולם, לתוכנית אין לוח זמנים ברור ולא תקציב. יש כסף להתחלה בשנה הקרובה, ואחר כך ידונו בזה כשידונו בתקציב 2019. התוכנית אמורה להתממש בפעילות, עד למימושה המלא בשנת 2021, ואז היא תעלה 1.6 מיליארד שקלים. בריק אומר, שכיוון שאין לוח זמנים ברור, "יהיו אנשים שכשהישועה תגיע הם כבר לא יהיו פה."

[שר הבריאות המתפטר](#), יעקב ליצמן, הצליח להכניס לתוכנית גם טיפולי שיניים חינם, אבל זה מוגבל לבני 75 ויותר, ורק לטיפולים רגילים. "אני שמח ששרי הממשלה, ובמיוחד שר האוצר, מודעים לבעיות הזיקנה, אבל אם כבר נותנים טיפולי שיניים, למה להגביל?", אמר בריק, "הרי מה שיקר זה לא שיננית אלא טיפול שורש והשתלה, והרבה אנשים מוותרים על זה בשל חסרון כיס."

ובכל זאת, שתי מסיבות עיתונאים בעניינם של זקנים בתוך שבועיים, זו בהחלט חגיגה, כמעט בלי קשר לתוכן. במסיבת העיתונאים שכונסה כדי להצהיר על התוכנית בלט בחסרונו ח"כ איציק שמולי מהעבודה, יו"ר שותף של שדולת האזרחים הוותיקים בכנסת, שיש לו זכויות בקידום הרפורמה בסיעוד. "על כל צעד

צריך לברך", אמר שמולי, "אבל ביחס להכרזות, זה די מצומצם ורזה. יש צעדים יפים, כמו ביטול מבחן ההכנסה לילדים, אבל מכאן ועד לקרוא לזה ביטוח סיעוד לאומי — עוד יש דרך ארוכה. מספיק להשוות עם ההצעה המקורית של ליצמן כדי לראות את זה."

יו"ר ארגון "כן לזקן", נתן לבון, גם הוא הפגין שמחה זהירה: "זה צעד אחד קדימה וזה טוב, הבעיה תהיה ביישום, במה שכרוך בחקיקה ובהסכמים עם קופות החולים לגבי טיפול בית."

ללבון יש סיבה נוספת לחגוג: שלשום כינסה התאחדות התעשיינים מסיבת עיתונאים כדי לבשר על נכונותם של המעסיקים להגדיל את דמי הביטוח הלאומי שהם משלמים, ולהוסיף 1.5 מיליארד שקלים בשנה הבאה, סכום שיופקד בקופה נפרדת ויועד כולו להגדלת קצבאות הזיקנה. התוכנית נקראת "מזדקנים בכבוד", ועיקרה הוא הגדלת הקצבה ל-7,780 שקלים לזוג, לאלה שזו פרנסתם היחידה (כיום קצבת הבסיס לזוג עומדת על 2,301 שקלים). למעשה היא תסייע בעיקר לחלשים: עולים מבוגרים שלא צברו פנסיה, וכן עצמאים שלא הצליחו להתבסס ואין להם פנסיה.

התוכנית הוכנה בשיתוף עם ועדת מומחים בראשות פרופ' איתן ששינסקי, מהמכון הישראלי לדמוקרטיה, שבדקה וקבעה כי הסכום הדרוש למחיה (בכבוד) הוא 7,780 שקלים לחודש לזוג (לא כולל הוצאות על דיור). הסכום הנדרש למהלך כולו הוא כשלושה מיליארד שקלים בשנה, וההתאחדות הציעה לתת מחצית מהסכום והשאר ימומן על ידי הממשלה.

נשיא התאחדות התעשיינים, שרגא ברוש, שהציג את התוכנית, אמר כי ההסכמה של כל ארגוני המעסיקים להשתתף ביוזמה תוביל למצב שבו 200 אלף הזקנים שמתחת לקו העוני, "יזכו לחיות בכבוד", והוסיף שאם צריך לבחור בין הורדת מס החברות לתמיכה בזקנים, המעסיקים מוותרים על הורדת המס.

המהלך הוצג כמין צעד פילנתרופי של ההתאחדות, אך פרופ' ששינסקי הזכיר במסיבת העיתונאים כי קצבאות הזיקנה בישראל נמוכות מהמקובל במדינות המפותחות (OECD). לדבריו, במדינות המפותחות נהוג שהמעסיקים תורמים לביטוח הלאומי, וממוצע תרומתם של המעסיקים גבוה. "גם לאחר התוספת אנחנו לא חורגים ממה שנהוג במדינות המובילות בעולם", אמר. הצעה חשובה נוספת שלו היא להצמיד את הקצבאות לשכר הממוצע ולא למדד המחירים, כדי למנוע את שחיקתן בהמשך.

לבון, שהיה שותף ברקיחת התוכנית, הפגין אופטימיות (זהירה): "היות ששותפים בעניין כל הגופים הכלכליים החזקים במשק, יש לזה סיכוי."

nurit.wurgaft@haaretz.co.il